

GOVOR PREDSEDNIKA VLADE NA DRŽAVNI PROSLAVI OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

VELJA GOVORJENA BESEDA.

Spoštovani predsednik republike, spoštovani visoki gostje, drage rojakinje, dragi rojaki!

Nocoj se spominjamo prelomnega dogodka, praznika domoljubja, ko se je slovenski narod odločil, da želi živeti v samostojni državi. To je bil poseben čas, ki je vzbujal močna čustva. Na zadnjo adventno nedeljo leta 1990 so se prebivalke in prebivalci Slovenije odpravili na volišča. Že drugič tisto leto. Spomladi so izbrali novo oblast, leto pa zaključili z dejanjem brez primere v novejši zgodovini slovenskega naroda. Bil je čas pričakovanja, nekakšen advent naroda, ki pričakuje rojstvo. A ne rojstvo posameznika, temveč rojstvo največjega, kar lahko narod ima, to je države. Naši spomini na tisto obdobje so različni. Nekateri se ga spominjate kot politični akterji, nekateri kot volivci, ki ste v procesu aktivno sodelovali, nekateri pa takrat še nismo imeli volilne pravice in smo vse skupaj gledali od daleč, prek medijev. Do tiste nedelje je imela beseda plebiscit za Slovence grenak priokus, saj nas je spominjala na izgubljeno glasovanje leta 1920 na Koroškem, ko je bila za vedno izgubljena možnost, da bi Celovec in okolica postala del slovenskega ozemlja. Ta, drugi slovenski plebiscit pa tega priokusa ni samo odpravil, temveč je dal polet slovenski politiki in celotnemu narodu, da uresniči sanje. Česa tako veličastnega po letu 1990 nismo več doživeli in odtlej smo imeli le referendume, plebiscita nikoli. Neštetokrat smo že videli zgodovinske posnetke, ko v zgodnjih urah na volišče pride tedanji nadškof Alojzij Šuštar, ko oddajajo svoj glas vidni predstavniki države, najbolj ganljivi pa so posnetki prebivalk in prebivalcev. Od komaj polnoletnih, do starejše ženice, ki so ji skrinjico prinesli na dom, da je lahko izrazila voljo. Seveda jo je izrazila tudi na glas, v kamero, kajti če v nekaj verjameš, te tega ni sram povedati javno. Zvečer je televizija pokazala moža z brki, ki je štel glasovnice. Kup glasovnic, na katerih je bila obkrožena beseda ZA, se je vztrajno večal. Jasno je bilo, da je projekt slovenske politike, podprt z voljo ljudstva, uspel. Znamenite besede Jožeta Pučnika »Jugoslavije ni več, gre za Slovenijo« so se za vedno vtisnile v spomin. Takrat sem imel 12 let, vsega nisem razumel, a dovolj, da sem vedel, da se dogaja nekaj velikega, kar bo za vedno spremenilo tok zgodovine slovenskega naroda.

Proces slovenske osamosvojitve se je zaključil januarja 1992, ko nas je po dolгих prizadevanjih priznala mednarodna politika, ki je končno dojela, da procesa razdruževanja Jugoslavije ni več mogoče zaustaviti. Zlasti ne, ker je armada, ki smo jo imeli za svojo od druge svetovne vojne dalje, prelila našo kri, česar se ne da opravičiti. Slovenska osamosvojitve je čista in nikomur ne bomo dovolili, da jo blati. Slovenci nikoli v zgodovini nismo napadli drugih, nikoli zahtevali tujih ozemelj, celo naše narodnostno ozemlje je pripadlo drugim državam. Celo naša dotedanja himna z verzi »Naprej zastava slave, na boj junaška kri, za blagor očetnjave naj puška govori«

je postala himna Slovenske vojske, himna mlade slovenske države pa sedma kitica Zdravljice, ki želi dobro vsem dobromislečim narodom.

Spoštovani, sem predstavnik generacije, ki ni aktivno sodelovala pri tedanjih dogodkih, a to ne zmanjšuje mojega domoljubja in pravice do njega. Interpretacije, da je bila osamosvojitve samo zasluga nekaterih posameznikov, so zgrešene. Bila je zasluga številnih, predvsem pa celotnega naroda, ki je bil aktiven že nekaj let prej. Brez ljudi, ki so protestirali na Roški leta 1988, in brez ljudi, ki so se pozneje odzvali na vsak vpoklic, bodisi kot protestniki bodisi kot aktivni pripadniki oboroženih struktur, ne bi bilo nič.

Danes se skuša ljudi deliti na domoljube in tiste, ki to niso. Domoljubje ne pripada samo nekaterim, temveč je pravica, predvsem pa dolžnost vsakega izmed nas. Leta 1991 sem dobil namizno slovensko zastavo, ki jo hranim še danes. Od malih nog poslušam Slavka Avsenika in druge domače ansamble. To sem počel tudi takrat, ko je njihova glasba veljala za govejo muziko in nekaj manjvrednega in ni bila tako priljubljena, kot je danes. Ministriral sem in zmrzoval v cerkvi, bral berila, ko se nekaterim današnjim gorečnejšem še sanjalo ni, kaj je to cerkev. Ob državnih praznikih vedno izobesim slovensko zastavo in imam v pisarni sliko Rudolfa Maistra. Pa vendar zato, ker znam veliko partizanskih pesmi, ker spoštujem drugače misleče, ker priznavam pravice istospolno usmerjenim in ker nisem nacionalist, za nekatere nisem domoljub, temveč izdajalec. Takih ljudi, ki sveta ne vidimo črno-belo, je veliko, le manj nas je slišati. Smo hoteli razdor leta 1990? Hočemo to danes, ko praznik celo nosi ime praznik enotnosti? Prepričan sem, spoštovane gospe in spoštovani gospodje, da imamo vsi, ki smo zbrani v tem hramu kulture in doma pred televizijskimi zasloni, Slovenijo v svojih srcih. Da jo imamo neizmerno radi, le pokazati ji tega ne znamo vedno. Povejmo to vedno jasno in glasno. Ekstremizem je nezaželen, pa če je levi ali desni. Človeka ločuje od drugih živih bitij to, da lahko zavestno izbira. Izberimo biti človek v polnem pomenu besede. V naši družbi radi s prstom kažemo na druge, ne da bi priznali svoje napake. Enotnost ne pomeni enako misliti o vsaki temi, to bi bilo prelahko. Pomeni pa enotnost v odnosu do domovine in državnosti, kar pomeni, da za praznik vsi izobesimo zastave in tako simbolno pokažemo, da vemo, za kaj so se borili naši predniki. Preveč jih je umrlo in trpelo. Še vedno upam, da bo na praznik samostojnosti in enotnosti na balkonih viselo več zastav kakor božičkov. Morda ne letos, a nekoč vendarle.

Slovenija ima težave, a daleč od tega, da bi se nam bilo treba ves čas primerjati z drugimi in govoriti, kako je v tujini vse urejeno. Veliko izzivov je pred nami in nikoli ne bomo mogli reči, da smo naredili vse, kar smo si zadali sami ali pa kar od nas pričakujejo državljanke in državljani. Naša dolžnost pa je, da se trudimo vsak dan znova reševati zahtevna vprašanja, ki jih rojeva čas, v katerem živimo. Svet je nepredvidljiv, varnostna vprašanja so vsak dan na dnevnem redu, dogaja se brexit. Ekonomska in gospodarska vprašanja ter migracije so realnost, v kateri živimo. Soodvisni smo, če to priznamo ali ne, in potrebujemo v prihodnost usmerjeno razmišljanje. Edina stalnica v digitalni dobi so spremembe, ki jim ne bomo kos analogno z zastarelim razmišljanjem. Dobro upravljane institucije, ki zagotavljajo dostopne

javne storitve, so ključ do družbe, temelječe na solidarnosti in možnostih za vse, ne glede na socialno poreklo. Zdravstvene, šolske in socialne storitve morajo biti dostopne vsem, ne samo tistim, ki so se rodili z zlato žlico. Ne glede na vse je večinoma vendarle že zdaj tako, čaka pa nas še veliko dela.

Drage rojakinje in dragi rojaki, bliža se za mnoge najlepši del leta. Čas, ko upočasnimo naše korake, ko se z mislimi vračamo v otroštvo, predvsem pa čas, ko smo drug drugemu ljudje. Naj pikanje petard ne preglasi notranjega miru in povezanosti. Vsem želim, da bi božič preživeli mirno, tudi tisti na delovnih mestih in mednarodnih misijah. Leto, ki prihaja, naj bo naklonjeno vsem, da bi imeli zdravje, pogum za drzne odločitve in tudi nekoliko sreče, da bi se uresničilo kar največ želja. Vse dobro, Slovenija, za tvoj praznik!